

Večernik

Leto III. (X.), šte. 291

Maribor, sobota 21. decembra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

0 problemu Jadrana

so zadnji čas, ko je fašistovski tisk zopet uprizoril veliko kampanjo za Dalmacijo in za »mare nostrum«, pričel razpravljati tudi razni francoski, angleški, nemški, švicarski in drugi listi. Za nas mora biti najbolj mero-
dajna sodba tiska onih držav, ki so nevtralne na vse strani. Med temi državami je tudi Švica. Zato ne bo brez interesa, ako objavimo kratko vsebino članka, ki ga je nedavno objavila »National-Zeitung« v Baselu v zvezi s francosko-italijanskimi pogajanjmi za pariteto na morju, za zmanjšanje mornaric in odpravo podmornic, pa tudi v zvezi z italijansko propagando za Dalmacijo in Jadransko morje ter besnimi italijanskimi izpadi proti naši državi.

Italija — pravi list med drugim — bi hotela s pomočjo Francije ustvariti nekakšen Sredozemski Locarno. Naslonitev na Anglijo bi ji bila simpatična radi tega, ker bi ji puščala več svobode v gibanju proti Jugoslaviji. Zakaj na Balkanu leže interesi italijanskega gospodarstva, kojih prole-
tari so za Italijo radi preteče industrijske krize v Italiji neodložljivi. Sredozemski Locarno pa bi bil mogoč samo med Italijo in Francijo. Toda Italija zahteva tu preveč, česar ji Francija ne more dati, ne da bi oškodovala svoje vitalne interese. Francija je na bodočnost Jugoslavije vezana ne samo radi sentimenta, ampak radi svojega vzhodno-evropskega prestiža, radi delitve političnih sfer in kapitala. Ne gre samo za trenutne težave v jugoslovensko-italijanskih odnosih. Te se v normalnih prilikah rešujejo s par lepimi besedami. Delstvo pa, da italijanski tisk za vsako malenkost otvori ogenj najtežjega kalibra, da Mussoli v svojem znanem tonu govori o bodočih zmagah, kaže vso resnost položaja.

Agresivna ideja o »mare nostrum« ki se v Italiji vsak hip imenuje, ni fašistovski izum. Obstojala je tudi že pred svetovno vojno. Ni se pojavljala, ko je imela Italija spor s Francijo v vprašanju Tunisa. Odkar pa se je morala Italija na ljubo Angliji pomiriti s Francijo in omejiti svoj afriški imperijalizem, je počela močna propaganda za Trentino in Jadran. Takrat je to bilo Franciji prav. Leta 1915., v svetovni vojni, je antanta kupila udeležbo Italije v vojni z londonskim paktom, obljubivši ji del Dalmacije. Tega Italija ni mogla dobiti po zaključku vojne, ker so Srbi v novembru 1918 tako naglo okupirali vzhodno-jadransko obal v dolžini 600 km, da so obveze londonskega pakta morale pasti pred izvršenim dejstvom, ki so ga ustvarili Srbi. Poskus Italije, da nadomesti to s protektoratom nad Albanijo, je stal nekoliko milijard, ni pa prinesel nobenih koristi. Albanija se v gospodarskem pogledu ne more pri-
merjati niti z dalmatinskimi Primorjem. Med močno napredujočimi svetovnimi pristanišči, Splitom in Solu-

Bela smrt

VLAK, VEČ METROV NA VISOKO ZASUT S SNEGOM. — SILNI SNEŽNI VIHARJI IN METEŽI VSEPOVSOD. — ČLOVEŠKE ŽRTVE.

MILAN, 21. decembra. Po vsej južni Italiji je nenadoma pritisnil mraz s tako silo, da prodirajo volkovi prav tik do vasi. Poštni avto iz Montefana, ki je mogel vsled visokega snega le počasi naprej, je napadlo krdelo volkov. K sreči je imel šofer puško in je s strelji preganjal se-
stradane zveri. Nedaleč od Cosenze v Kalabriji je obtičal v snegu potniški vlak. V napolju je zmrznilo več oseb. Iz Ancone in Spezie prihajajo poročila o velikih nesrečah, ki jih je povzročil vihar. V Benetkah je vihar prevrnil neko ribiško barko, pri čemur sta utonila dva ribiča.

SOFIJA, 21. decembra. Potniški vlak, ki je odšel zvečer iz Sofije, je 3 km od postaje Dragoman obtičal v snegu. Snežni vihar je nametel snega do 5 m visoko, tako da je bil vlak popolnoma zasnežen in ga sploh ni bilo mogoče videti. Na pomoč so bili odposlani vojaški in delavski od-
delki. Brzovjavni promet s provinco in ino-

zemstvom je oviran že dva dni.

SOFIJA, 21. decembra. Iz Sofije zame-
denemu vlaku na pomoč došlo vojaštvo je bilo vso noč na delu, vendar še ni moglo odkopati snega, ki ga je padlo polagoma 10 m na debelo. Ker grozi lokomotivi nevarnost, da poide kurivo, bodo zmrznili vsi potniki, ako se ne posreči vlaka pravočasno odkopati.

NEWYORK, 21. decembra. Nad Čikagom divja že 48 ur strahovit vihar. Snežni zameti onemogočajo vsak promet. Celo ekspresni vlaki iz Newyorka more-
jo le z največjim trudom in večurnimi zamudami naprej. Sneg je zapadel do dva metra na debelo; v mestu se že čuti pomanjkanje živil.

SKOPLJE, 21. decembra. Po vsej južni Srbiji so silni snežni zameti. Včeraj so našli neko orožniško patruljo, ki so jo pogrešali že tri dni, zmrznjeno. Vseh 5 mož je pokosila bela smrt.

Millerand — Briand

MILLERAND VEHEMENTNO NAPADA BRIANDOVO ZUNANJO POLITIKO IN OPOZARJA NA NEVARNOSTI FRANCOSKE POPUSTLJIVOSTI.

PARIZ, 21. decembra. Na včerajšnji seji senata je bivši predsednik francoske republike Millerand vehementno napadal zunanjo politiko sedanje vlade, posebno Brianda. Millerand je izjavil med drugim, da je pričela postajati Briandova politika nevarna za Francijo in evropski mir že l. 1925, ko so se pričela pogajanja za locarnsko pogodbo. Nemčija, je nadaljeval Millerand, skuša namreč prikriti svoj načrt za izpremembo na vzhodnih me-
jah, ker ne more računati v Svetu Društva narodov s soglasnostjo, ki je potrebna za izpremembo locarnske pogodbe in angleško - ameriškega garancijskega pakta. Anglija pa tvori jamstvo Francije proti Nemčiji in obratno. Haaška kon-
ferenca je vrh tega jasno pokazala, da bi vsaka popustljivost Francije v finančno-političnih reparacijskih vprašanih konča-
la le na škodo francoskih privilegijev v saarskem ozemlju. Vsaka popustljivost napram Nemčiji pa je obenem tudi na škodo svetovnemu miru.

Ko je Millerand končal svoj govor, je stopil na tribuno Briand, da brani svoje politiko proti napadom Milleranda. Odgo-
voriti mora na njegova izvajanja že zato, ker bi se sicer zdelo, da je Francija iz do-
bro zamišljenih egoističnih motivov pri-

pravljena, pustiti svoje zaveznike, poseb-
no Poljake, na cedilu. Francija, je povdar-
jal Briand, nikakor ni desinteresirana na vzhodnih mejah in bo sleikoprej znala ščititi interese Poljske. Nerazumljivo je ksekakor, je zaključil Briand, kako more Millerand pripadati vladni večini in isto-
časno kritizirati zunanjo politiko vlade.

Nato je bil od radikalnih senatorjev tudi predlagani dnevi red z zaupnico vladi sprejet. Za zaupnico je glasovalo 253, proti pa 2 poslanca. Predlog za ne-
zaupnico pa je bil odklonjen z 267 proti 3 glasovom.

Loubet težko zbolel

PARIZ, 21. decembra. Svoječasni pred-
sednik francoske republike, Emile Loubet, ki je že 91 let star, je v Montelmaru težko zbolel. Radi njegove visoke staro-
sti so zdravniki izgubili vsako upanje, da bi ga mogli ohraniti še pri življenju.

Stalinov jubilej

MOSKVA, 21. decembra. Boljševiški diktator Stalin slavi danes 50 letnico svo-
jega rojstva. Po vsej Rusiji bodo danes ob tej priliki velike manifestacije za Sta-

lina. Boljševiški listi proslavljajo Stalina kot človeka, ki je edini znal rešiti edin-
stvo stranke ter je z nenavadno energijo zadušil vse notranje neprijatelje boljševizma. On je za Leninom največji boljševiški organizator.

Ogenj na sofijski univerzi

SOFIJA, 21. decembra. Včeraj ponoči je nastal na tukajšnji univerzi ogenj, ki se je naglo razširil ter uničil dragocene biološke in botanične zbirke. Šele proti jutru se je posrečilo ogenj popolnoma za-
dušiti. Škoda znaša več milijonov levov. Kako je nastal ogenj, še ni pojasnjeno.

Bivša srbska kraljica — usmiljenka

Iz Pariza je te dni budimpeštanski list »Az Reggel« prinesel senzacionalno vest, da srbska razkraljica Natalija, udo-
va po kralju Milanu, o kateri se je mislilo, da je že davno mrtva, še živi v Pa-
rizu v mali hiši v bližini luksenburškega parka kot usmiljenka samostana Notre Dame de Simon. Natalija, ki je po Mila-
novi smrti iz grško-pravoslavne prestopila v katoliško vero, stanuje tam skupno z neko usmiljenko iste starosti, bivšo poljsko grofico.

Kako se je dogotalo, da je ta dama biv-
ša srbska kraljica Natalija, pripoveduje poročevalec imenovanega lista tako-le: Nedavno je na neki pariški cesti neki kočijaž neusmiljeno pretepal svojega konja. Mimo je prišla stara dama, ki ga je radi tega pokarala. Kočijaž pa jo je oplazil z bičem. Policist, ki je dogodek videl, je napravil zapisnik, in pri tej priliki se je izkazalo, da ta dama ni bil nihče drugi nega razkraljica Natalija.

Poročevalec jo je nato obiskal v nje-
nem bornem stanovanju, kjer mu je dama isto priznala. Na vprašanje, ali ni napisala nikakršnih spominov, je odgovorila: »Za memoarje so potrebni spomini, jaz sem pa vse pozabila, da morem vse od-
pustiti«.

Natalija je stara danes 71 let. Kot hči moldavskega bojarja Keške in princeze Sturdza se je l. 1875 poročila s takratnim knezom in poznejšim kraljem Srbije, Milanom. L. 1876 je porodila sina, kasneje kralja Aleksandra Obrenoviča. Nemoralno življenje njenega moža Milana je raz-
trgalo polagoma vse zakonske vezi in l. 1885 je Natalija zapustila Srbijo, l. 1888 pa je bil zakon tudi cerkveno ločen.

Loterijska strast

Malokdo ima sicer v življenju srečo, da zadene kak velik dobiček v loteriji, zato pa je tem več takih, ki vedno stavijo in nič ne zadenejo ter zapravijo pri tem celo svoje premoženje. V Madridu je pred kratkim umrl znan odvetnik Alfonso Alvaros. Čeprav je imel dobro idočo pisar-
no, pa je umrl reven kot cerkvena miš. Zalujoči dedič, ki so že mislili, da bodo podedovali lepo premoženje, so bili bridko razočarani, ko so zvedeli resnico in tudi vzroke, zakaj je bil odvetnik tak si-
romak. V svojih mladih letih je zadel ne-
koč lep dobiček v loteriji. Od tega ga je prišla strašna strast in kupoval je leto za letom srečke sploh vseh mogočih lote-
rij, ne da bi kaj zadel. Zgubil je pri tem celo vse svoje premoženje. Ker ni zupu-
stil niti toliko, da bi mogli sorodniki pla-
čati pogrebne stroške, je ravnateljstvo državne loterije na Španskem sklenilo, da svojega najzvestejšega odjemalca ozir-
oma kupovalca srečk pokoplje na stroške državne loterijske uprave.

nom, ne more albanska obala imeti nikakršne bodočnosti.

Vsi mirni poskusi Italije, da bi se usidrali na dalmatinski obali, so vedno nalezli na ogorčen odpor Hrvatov. Čim bolj proti jugu, tem večkrat naleti na francoski kapital, in tudi v vsakem drugem oziru se italijanski položaj na »mare nostrum« vedno bolj poslabšava. Nada Italije, da bodo Hrva-
ti radi uvedbe diktature v Jugoslaviji obrnili Beogradu hrbet in poslu-
šali laskave italijanske obljube, so se izjalovile. Tudi, če bi Hrvati morda s čim bili nezadovoljni, smatrajo to za interno domačo zadevo, ki lahko vo-
di do ostre polemike. A tudi to takoj opuste, čim se pojavi tretji, tujec, z željo, da na njihovem ognjišču sebi skuha juho.

Po našem mišljenju — končuje »Natio-

nal-Zeitung« — Jadran ne samo do-
zdaj ni bil »mare nostrum«, ampak bo to vedno manj. Tudi najbolj navduše-
ni fašistični članki nas ne morejo o nasprotnem prepričati. Reka, ki so jo ambiciozni Madžari povzdignili na stopnjo zelo živahnega pristanišča, propada pod Italijo vedno bolj in bolj, dočim se jugoslovenska primorska mesta grandiozno razvijajo. K temu treba dodati še dejstvo, da je zdaj cela Dalmacija z železnico vezana z za-
ledjem, kar za časa Avstro-Ogrske ni bila. Dalmacija je tudi kot dežela turizma postala moderna. Italija pa prihaja vedno bolj iz mode. Kako tu-
di ne bi, če je šovinizem tako prevla-
dal, da se celo potniki z znakom »pri-
jatelj fašizma« drugače tretirajo ne-
go drugi?!

Mi In Francozi

NAŠI STIKI S FRANCOZI NEKDAJ IN SEDAJ. — V BORBI ZA SVOBODO. — MIROVNE KONFERENCE. — KULTURNO ZBLIŽANJE.

V medsebojnem prijateljstvu narodov so prav tako potrebne simpatije, kakor v medsebojnem prijateljstvu ljudi, a potrebno je tudi obojestransko spoznavanje. Nas Jugoslovane je vezala s Francozi že stara tradicija, ki pa je bila pri Slovencih in Hrvatih nasilno dušena po pokojni Avstriji. Le Srbi so kot svobodni državljani male predvojne Srbije lahko vzdrževali trajnejše in živahnije stike s Francijo in Francozi, na katere so se posebno v kulturnem oziru naslonili že spočetka svojega obnovljenega narodnega in kulturnega življenja v početku prejšnjega stoletja, ko smo bili Slovenci in Hrvati še popolnoma pod nemškim duhovnim vplivom. Toda tudi stiki med Srbi in Francozi so bili spočetka le bolj zunanji; do notranje poglobitve je dopomogla šele epopeja srbske vojske med svetovno vojno, ko se je ramo ob ramo borila za iste cilje za veliko Francijo. Tedaj so šele bili položeni prvi temelji globokih krvnih in srčnih vezi med Francozi in Južnimi Slovani.

Mi Slovenci smo bili za časa Napoleona nove Ilirije še premalo prebujeni, da bi bili v celoti razumeli njen pomen in pomen prijateljstva s Francijo. Le redki posamezniki z Valentinom Vodnikom na čelu so bili, ki so se zavedali našega tedanjega narodnega položaja. Razpad Ilirije pa je nasilno uničil še te prve temelje in treba je bilo, da je zrastle šele nova generacija narodnozavedne slovenske inteligence, ki je spoznala Pariz, njegovo kulturo in politiko ter se ga oklenila z vso dušo. Jugoslovanska revolucionarna omladina, ki je imela oči uprte v Beograd, se je prav dobro zavedala tudi pomena prijateljstva s Parizom in Francozi. Bila pa je daleko prešibka, da bi bila mogla nase in na nas opozoriti prijateljski francoski narod. Samo redke lastavice so oznanjale tedaj pomlad. Te lastavice so bili nekateri francoski publicisti in časnikarji, ki so prišli k nam, nas spoznali, vzljubili in poročali o nas in o naši obupni narodni borbi v francoskem časopisu. Na čelu vseh teh pionirjev je stal naš veliki prijatelj grof Begouen pri listu »Journal des débats«.

Mirovna konferenca, ko smo Slovenci prvič v zgodovini kot politiki in diplomati stopili na pariška tla, nas je še bolj zblížala. Prišli smo tja z brati Srbi in bili deležni odkritega francoskega prijateljstva do njih in baš Franciji in edino Franciji se imamo zahvaliti, da smo v Parizu rešili vsaj to, kar imamo. Ko ne bi bilo

Francozov, pokojnega velikega državnika Clémenceaua in sedanjega ministrskega predsednika Tardieua, bi danes ne imeli niti Maribora niti Prekmurja, pa tudi v borbi z Italijo bi bili izgubili še več kakor smo. Da, Francozi so nam bili tedaj toliko naklonjeni, da bi bili dobili tudi Postojno, Idrijo in vse notranjsko in zapadno istrsko ozemlje ter na jugu Skadar, ko bi bili poslušali njihovo politično in diplomatsko izkušnost.

Tako so se s skupnim delom na mirovni konferenci še bolj utrdile vezi, ki jih je bila poprej sankcionirala skupno prelita kri srbske vojske in jugoslovanskih prostovoljcev. Toda doba miru zahteva še drugačnih stikov in stičišč za ohranitev tega prijateljstva, ki zamore postati trajno in nerazrušljivo samo tedaj, če sloni tudi na kulturnih temeljih in na temeljih medsebojnega spoznavanja pri kulturnem delu. V tem oziru, to moramo priznati, se je pa vse do letos premalo storilo tako s strani Srbov in Hrvatov kakor tudi s strani nas Slovencev. Vse kar lahko omenimo, so bile nekatere razstave naših umetnikov v Parizu, nekatere knjige o nas in pa par francoskih prevodov iz naših literatur. Nekaterih naših kulturnih uspehov v Franciji, kakor nastopov Lidije Wisiakove, Rute Vavpotičeve itd. pa sploh nismo znali izkoristiti. Prve temelje h kulturnemu zblížanju Slovencev in Francozov so postavile komaj letošnje ilirske svečanosti v Ljubljani, a še vse bolj siljajo uspele pevske prireditve Glasbene Matice iz Ljubljane po velikih francoskih kulturnih središčih. S temi nastopi sme šele resnično zblížati distanco med nami in Francozi in ustvarili počette nove dobe tesnejših medsebojnih kulturnih stikov.

Dosedanji uspehi pa ne smejo ostati le osamljeni pojavi. Treba je, da delamo neumorno dalje, da bodo Francozi vedno bolj spoznavali nas, mi pa nje. Kajti, kakor so se oči naše predvojne in medvojne revolucionarne omladine ozirale v Pariz in pričakovale od njega pomoči za našo osvobodilno borbo, tako moramo tudi danes vsi Jugoslovani zreti v Pariz kot v središče tistega našega velikega prijatelja, ki nam edini more zagurati miren in samostojen politični, gospodarski in kulturni razvoj. Kakor se brez Francije ne bi bili osvobodili in zedinili, kakor si brez Francije ne bi bili priborili sedanjih državnih mej, tako brez francoskega prijateljstva tudi danes ne bi pomenili v svetu to, kar pomenimo!

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 21. decembra ob 20. uri »Radikalna kura«. Premijera. Operetne cene. Nedelja, 22. decembra ob 15. uri »Morala gospe Dulske«. Kuponi. — Ob 20. uri »Krog s kredom«. Kuponi. Ponedeljek, 23. decembra. Zaprto. Torek, 24. decembra. Zaprto. Sreda, 25. decembra ob 15. uri »Wormski orožar«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Radikalna kura«. Četrtek, 26. decembra ob 15. uri »Radikalna kura«. — Ob 20. uri »Piskrovez«. Znižane cene. Kuponi.

Nedelja v marib. gledališču. V nedeljo, dne 22. t. m. bosta dve predstavi: Popoldne zabavna komedija »Morala gospe Dulske« z gospo Dragutinovičev v glavni vlogi, zvečer pa se ponovi ena najlepših letošnjih vpriporitev »Krog s kredom«. Pri obeh predstavah veljajo kuponi.

Božični prazniki v mariborskem gledališču. Na božični dan se vršita na marib. odru dve predstavi: Ob 15. uri se poje zabavna in melodijozna Lortzingova komična opera »Wormski orožar«, pri znižanih cenah. — Ob 20. uri pa bo prva repriza Doboviškove izredno zabavne burke s petjem »Radikalna kura«. — Na Štefanovo se ponovi ob 15. uri Doboviškova burka s petjem »Radikalna kura«. — Zvečer ob 20. uri pa se vpripori Leharjeva zabavna opereta »Piskrovez« pri znižanih cenah.

Za jesen in zimo KARO čevlji

VI.

Božične novosti v »Ljudski knjižnici«.

Ljudska knjižnica je prejela celo vrsto leposlovnih knjig in sicer: Kaden B: »General Barcz«, Kapus: »Lovski spomini«, Koževnikov A. »Jeromkin krog«, Hamsun Knut: »Blagoslov zemlje«, Trotski: »Mein Leben«, Zupančič O.: »Naša beseda«, Zweig Arnold: »Der Spiegel des grossen Kaisers«, Friedrich von Gager: »Ein Volk« in »Die Strasse«, Undset Sigrid: »Gymnadenia«, Peter Martin Lampel: »Jungen in Not«, Grosz George: »Das neue Gesicht«. Ljudska knjižnica posluje ob torkih, četrkih in sobotah zvečer od 18. do 20. ure, ob nedeljah pa od 9. do 11. dopoldne. Ob teh dneh se sprejemajo tudi novi člani ter ima vsakdo dostop.

Ravnanje z glinastimi, poslikanimi vazami.

Kako je ravnati z glinastimi, poslikanimi vazami, kakršnih je bilo prodanih več na bazarju za revne učence. Vaze so ročno delo, slikarija za vodo občutljiva. Zato naj se dene v vaze steklen kozarec za vodo. Trajno žive barve se ohranijo, če se jih vsako leto enkrat prelakira z najfinejšim mizarskim lakom, kar stane 1—2 Din. Lak naj se nadeva v tenki plasti. —

Uradni list

banske uprave dravske banovine z dne 16. t. m. objavlja uredbo o poslovnem redu za redna kazenska sodišča ter uredbo o poslovnem redu za državno tožilstvo, v številkah z dne 19. t. m. pa zakon o ustanovitvi Sokola kraljevine Jugoslavije, pravilnik o praksi politično-upravnih pripravnikov in o opravljanju politično-upravnega strokovnega izpita. —

3338

Mestna hranilnica v Mariboru obrestuje počenši s 1. januarjem 1930. hranilne vloge 5 1/2 0/10 vloge proti trimesečni 7 1/2 0/10 brez odpovedi po 5 1/2 0/10 odpovedi pa po 7 1/2 0/10. — Rentni davek plačuje hranilnica sama. — Z ozirom na preureditev prostorov in vpeljava novega knjigovodstva se obresti pripisujejo izjemoma šele s 1. februarjem 1930.

R

AVNATELJSTVO MESTNE HRANILNICE V MARIBORU

Mariborski in dnenni drobiž

Himen.

V ponedeljek se poroči v tukajšnji stolnici pesnik in igralec g. Danilo Gorinšek z gđ. Slavo Čepičevo. Kot prič fungirata za ženina g. dr. Karel Koderman, za nevesto pa njen brat, g. Viktor Čepič. — Bilo srečno! —

Za ustanovitev finančnega okrožnega inspektorata v Mariboru.

V tukajšnjih gospodarskih krogih se je pojavila nova akcija, ki stremi za tem, da bi se ustanovil v Mariboru za ozemlje sedanjega okrožnega inspektorata poseben okrožni finančni inspektorat, ki bi v prenešenem delokrogu opravljal vse splošnejše funkcije finančnega ravnateljstva. Ker je osnivanje takega inspektorata po novem zakonu o finančnih ravnateljstvih omogočeno in ker se je zanj zavzela s posebno resolucijo tudi Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, je upati, da se bo ta vsesplošna želja našega okrožja čimprej uresničila. —

Sv. Lenart v Slov. goricah.

V Ptuj je umrla včeraj, v petek, vsled srčne kapi, gospa Ida Križan, soproga davkarja v Ptuj. Njeno truplo prepeljejo v Sv. Lenart, kjer bo položeno v nedeljo, 22. t. m. ob 15. uri v rodbinski grob k večnemu počitku. Blag ji spomin, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Lepa poklonitev.

Učenkam drugega razreda I. dekliške meščanske šole v Mariboru, ki so na tihem igrale za krasno božično drevo, razstavljeno pri trvdki Zelenka v Ulici 10. oktobra, je bila sreča mila in so drevo tudi dobile. Poklonile pa so ga svoji razrednici gđ. R. Drevo je res krasno in reprezentirajo okraske precejšnjo vrednost. Vsekakor lepa poklonitev! —

Društvo Dijaški dom v Mariboru ima svoj redni občni zbor dne 30. decembra ob 17. uri v zavodovi pisarni z običajnim dnevnim redom. —

Odmerni oddelke davčne uprave v Mariboru

prej davčno okrajno oblastvo se je iz dosedanjih prostorov v II. nadstropju županijske palače preselil v pritličje v prostore, ki sta jih do sedaj imela sreska poglavarja.

Kako je oženjen mož odpeljal omoženo Mariborčanko v Gradec...

Bilo je meseca majnika, ko se je po mariborskih alejah bohotno razpasla pomladanska ljubezen. Tedaj je vzkipele tudi v srcu mizarja Janeza, ki je že dolgo časa poleg svoje žene ljubil soprogo slugo Franca, zapeljivo Lojziko. Mizarjeva žena pa kar ni imela razumevanja za te majniške občutke in je zaljubljenca zasledovala na vseh potih, kjer sta se srečavala in čakala. In tako mizar Janez ni videl drugega izhoda, kakor da je sladko mlado ženo slugu Francetu odpeljal v Gradec, kjer je imel dobre znanke. Pri tem prijatelju sta se pobegla Mariborčana usidrala, dve familiji ste delili gostoljubnost ene sobe, samo s to menjavo, da sta Gračana spala po dnevu, ker imata nočno službo, Mariborčana pa sta počivala ponoči. V lepi harmoniji so tekli dnevi mariborskim zakoncem ob novih medenih tednih, dokler ni meseca julija nenkrat potrkala na vrata graška policija in izročila mizarju Janezu dekret oblasti, glasom katerega morajo Janeza izročiti jugoslovanskim oblastem, ker je odpeljal možu ženo in otrokom mater. Nič ni pomagalo ugovarjanje prerajene Lojzike, da ji ni sile, ki bi jo ločila od mizarja Franceta, policija je tudi v Avstriji neizprosna in že čez dva dni se je znašel mizar na mariborskem kolodvoru, kjer so ga izročili naši železniški policiji, ta pa čuvarem preiskovalnega zapora okrožnega sodišča. Čez par tednov šele je zvedela zapuščena mizarjeva žena v Mariboru, da je njen mož že nastanjen v Sodni ulici.

Zahtevala je pri sodišču, da predvsem ob sodijo moža radi zakonolomstva. In tako je ta teden po polletni ločitvi mizarjeva žena zopet prvič zagledala svojega ubeglega moža v sobi št. 15 pred okrajnim sodnikom, zelo zaraščenega. Kesanja pa mož še vseeno ni kazal. Sodnik mu je prisodil dan zapora in ga nato vrnil okrožnemu sodišču, kjer bo imel ljubezni želni mizar še razpravo radi hudodelstva, ker je odpeljal omoženo ženo. Sledila bo še ženina tožba za alimentacijo in ločitev zakona in tako bodo ostali prav grenki spomini na medene graške tedne. Končno še pride tudi ubegla žena zapuščenega sluga pred paragrafe.

Avtomobilska nezgoda.

Ko se je v četrtek zvečer vračal avtomobilist Slavko Komel iz Krčevine s poslovnega potovanja iz Zg. Kungote po cesti v takozvani Dolgi dolini proti Mariboru, mu je prišel nasproti kmečki voznik, ki je vozil trdovratno po levi strani ceste. Ker je bil tudi brez luči, ga je opazil avtomobilist šele v zadnjem hipu in z vso silo zavril vozilo. Posledica je bila, da se je zadnji del Komelovega tovornega avtomobila prekucnil v 3 m globok jarek in z avtom vred tudi g. Komel sam, ki si je k sreči raztrgal le suknjo, dočim se je pri avtu zlomila os. Avto se je zagrizel v zemljo tako globoko, da so reševalna dela trajala cel dan. —

Velika kavarna 25. in 26. Božična plesna čajanka ob 5 v Palais de Danse

Kravate kupujte

samo v specialni trgovini kravat K. Pečenko, Vetrinjska ul. 24, Maribor, kjer do bite najlepše in po tovarniških cenah. 3250

Posesniki hiš in zemljišč.

V sredo, dne 25. decembra, ob 9. dop se bo vršil v Gambrinovi dvorani protestni shod proti sklepu občine glede davka na parcele in vojaškega davka. Pridite polnoštevilno, ker so življenjski interesi vsakega posameznega ogroženi. — Društvo hišnih posestnikov v Mariboru. — 3344

Pri odebelosti vzbuja

redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo »Franz Josefovo« vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah. I.

Mestna hranilnica v Mariboru.

V torek, dne 24. decembra, Mestna hranilnica v Mariboru za stranke ne uraduje. — 3332

Kaj mi naj prinese božiček!

Pisalni stroj, kojega nudi veletrgovina V. Weigl v svoji izloži ter je za nas mladino v starosti 10—14 let najlepše in najbolj praktično darilo. — 3331

Nov rekord francoskega avijatika Costesa.

Diendonne Costes, slavni francoski avijatik, je šele pred nekaj meseci potokel dotedanji svetovni rekord (7188 km) v letu v ravni črti brez pristanka, ko je preletel črto Pariz—Cirikar (7900 km). Od minole nedelje do torka pa je postavil nov rekord: v 52 urah 34 minutah je preletel 8016 km. Novi rekord mu je poleg slave prinesel tudi pol milijona frankov nagrade francoskega ministrstva za aviacijo.

Litteraria

Knjige goriške Mohorjeve družbe. Te dni je prišla Goriška Mohorjeva družba razpošiljati svojim udom, katerih je krog 25.000, letošnje štiri knjige, in sicer »Koledar za leto 1930«, drugi del Sienkiewiczovega romana »Quo vadis?« v prevodu dr. J. Glonarja, Josipa Trinka zbirko mladostnih spominov »Naši paglavci« in poljudno-znanstveno knjigo »Travnistvo«. Koledar je kakor običajno izpolnjen z raznimi pripovednimi, zabavnimi in poučnimi sestavki, zato pa je »Quo vadis?« lepo delo in uzoren prevod. Z največjim veseljem pa moramo pozdraviti Trinkovo knjigo, ki je prišla tako nepričakovano in po tako dolgem presledku. Josip Trinka, ki živi kot vpokojeni profesor v Vidnu, je edini slovenski pesnik in pisatelj, rojen v Beneški Sloveniji in vzgojen v stari Italiji. Za časa Gregorčičevega delovanja, katerega iskren prijatelj je bil, je izdal svoje pesmi, potem le pa utihnil in mislil smo, da se ne bo več oglasil. Sedaj nas je presenetil z uspešnim opisom drobnih zgodbi iz svoje mladosti v beneškem Tarčmunu.

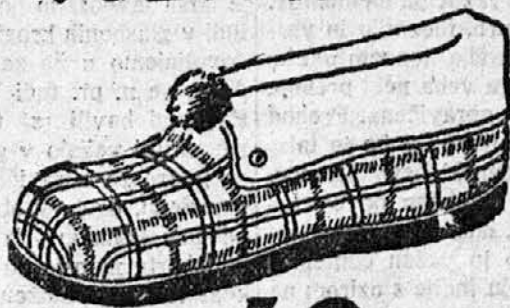
»Ženski Svet«. Z dvanaajsto številko je zaključil mesečnik »Ženski Svet« svoj letošnji osmi letnik in prvo leto izhajanja v Ljubljani. Zasnovan prvotno v Trstu kot glasilo slovenskega ženstva na Primorskem, se je že kmalu razvil do glasila vsega slovenskega ženstva in dosegel za naše razmere skoraj neverjetno naklado preko 18.000 izvodov. Toda skupno z ostalim slovenskim časopisjem so Italijani v začetku letošnjega leta prepovedali tudi »Ženskemu Svetu« nadaljno izhajanje in tako se je preselil v Ljubljano, kjer nadaljuje svoje delo na temeljih tržaške tradicije. Vseh 12 zvezkov letošnjega leta obsega brez prilog 400 strani teksta: povesti, novel in črtic, pesmi in poučnih sestavkov, ki zanimajo naše gospodinjice, dekleta, neveste in matere. Stalna rubrika mesečnika so »Obrazi in duše«, ki opisujejo znamenite slovenske in druge žene, pisateljice, pesnice, umetnice, igralke, vzgojiteljice, javne delavke itd. Med sotrudniki v vezani besedi je lepo število pesnikov, ki se drugod večinoma ne uveljavljajo, kakor Vera Albrehtova, Anica (Černejeva) Ema Deisingerjeva, Dora Grudnova, Poldi Leskovčeva, Ruža Lucija (Pertotova) Maksa Samsova itd. Med pesniki pa najdemo imena: † Srečko Kosovel, Mirko Kunčič, Ksaver Meško, Radivoj Rehar, Gustav Strniša in druga. — Prav tako pa prevladujejo ženske tudi v prozi: Iva Breščakova, Lea Faturjeva, Milena Mohoričeva, Anka Nikoličeva, Pavla Rovanova, a vmes se oglašajo tudi pisatelji: † Srečko Kosovel, Gustav Strniša, Črtomir Zorec in Ivan Zorec. Vsebinsko je torej dokaj pestra, a tudi prav različne literarne cene, tako da bi malo bolj skrbna izbira bila zelo priporočljiva. Z ozirom na veliko razširjenost in veliko naklado revije bi pa bilo tudi želeli, da bi se list čimprej dvignil iz sedanje povprečnosti in čisto tudi podpovprečnosti v zares vodilno in višje pomembno žensko glasilo slovenske zemlje.

»Domači Prijatelji« in »Naš obzor«. V četrtem letu si je »Domači Prijatelji«, ki je bil ustanovljen zato, da bi zadostil potrebi naprednega družinskega mesečnika in nadaljeval tam, kjer je njegov istoimenski predhodnik Zofke Kvedrove za časa vojne prenehal, pridružil še revijo za odrasle mladino »Naš obzor«. Mogoče pa je ravno to njegovo dvojno lice pripomoglo do tega, da ni mogel zmagati ne enega ne drugega in je tako postal še bolj suhoparen kakor je bil prvi dve leti. Kar smo povedali o »Ženskemu Svetu« velja namreč v polni meri ali pa še bolj tudi za »Domačega Prijatelja« in prilogo »Naš obzor«. Obema bi bila potrebna večja rigo-roznost pri izbihi gradiva, posebno leposlovnega in v »Našem obzoru« tudi poljudno-znanstvenega. Ako se to ne zgodi in ako se obe reviji ne ločita, je škoda za trud in napor, čeprav bi Slovenci sicer zelo potrebovali zares dober napreden družinski mesečnik, kakršna sta n. pr. »Mladika« in goriška »Družina«.

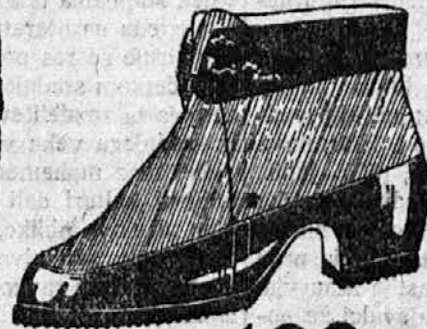
Vladimir Kapus: Pesmi iz prirode. Nasled smo po vsem mogočem dobili Slovenci še zbirko pesmi o živalih. Štirideset jih je v svojih verzih opisal znani lovski pisatelj Vladimir Kapus in jih nanizal v »Pesmih iz prirode«, katere je opremil akad. slikar in kipar Niko Pirnat z 20 ilustracijami. Knjiga je izšla v samoza-ložbi v Ljubljani.

HUMANIK

Priporočljiva
božična - darila

48-

129-

3943

Šomodski Slovenci

SLOVENSKE NASELBINE KROG ŠURDA IN TARANJA NA MADŽARSKEM.
UMIRANJE ZADNJIH OSTANKOV. — PREKMURSKI HRVAT.

V članku o porabskih Slovencih smo povedali, kako vedno bolj in bolj gine naša beseda ob zeleni Rabi, kako se od vzhoda širi madžarščina, od zapada pa nemščina. Toda o porabskih Slovencih vé danes vsaj pretežni del naše inteligence in so bili tudi predmet mnogih prizadevanj in razprav na mirovni konferenci v Parizu. O šomodskih Slovencih pa se v našem časopisju od l. 1905., ko je bil Anton Trstenjak izdal svojo zanimivo brošuro »Slovenci v šomodski županiji na Ogrskem«, sploh ni več pisalo. Šomodska županija (szamocsvarmégye), ki je po mirovni pogodbi v Trianonu v celoti pripadla novi madžarski državi, se razprotrira vzhodno in severno od Mure in Drave onstran naše Kotoribe v Medmurju. Slovenske naselbine se pa na tem ozemlju delijo v dva ločena dela, v one krog Šurda in one krog Nagy Otáda in so nastale za časa ogrske protireformacije. Takrat so se tisoči prekmurskih Slovencev izselili iz sedanje Slovenske Krajine, kjer so bili protestanti neusmiljeno preganjani in si poiskali zatočišča v šomodski županiji, kjer je bilo dovoljeno oznanjati Lutrov nauk. Svoje središče so si ustanovili v Šurdu in imeli tam tudi svojo osrednjo evangeličansko župnijo. Od l. 1755. do l. 1779. je župnikoval tam celo Stefan Küzmič, znamenit slovenski prekmurski nabožni pisatelj.

Okolica Šurda je bila takrat popolnoma slovenska. Slovenci so prebivali v enajstih izključno slovenskih vasi: v Mihalovcih (Mihály), Šandrovcih (Sand) Lisi (Liszo), Št. Petru (Št. Péter), Bukovcih (Bükkösd), Št. Pavlu (Št. Pál), Porogu (Porrog), Patarovcih (Pat), Kraljevcih (Št. Király), Vesi (Vese) in Brinju (Berény) in šteli 15 do 20 tisoč duš. Proglasitev verske svobode je pa povzročila, da so se mnogi vrnili v prvotno domovino, v Prekmurje, drugi, ki so ostali, so se pa tekom časa več ali manj popolnoma pomadžarili. Danes je tam le še prav malo ljudi, ki bi znali slovensko, ostal pa je slog hiš, narodna noša, ostali so pa naposled tudi običaji in priljki, kakor Kühar, Loncsar itd.

Še bolj na vzhodu se je pa naselila druga skupina prekmurskih Slovencev. Južno od mesta Nagy Atád so si ustanovili središče v vasi Taranj in šteli več tisoč duš. V razliko od šurdskih Slovencev pa so taranjski ohranili slovenski jezik še do danes. L. 1900. jih je v vasi Taranj celo madžarska statistika naštela 1597, leta 1910 še 911, poslej pa jih je enostavno

»pomadžarila«. V resnici je pa še danes v Taranju in okolici par tisoč Slovencev, ki so si ohranili jezik, običaje in prekmursko (staro) narodno nošo. Njihova rodbinska imena so: Družin, Dravec, Zadravec, Bognar, Lovrenčič, Sever itd. Šola, učitelj, cerkev, vse je seveda strogo madžarsko in o narodni zavednosti ni govora. Vendar pa prejemajo nekateri še vedno prekmurske evangeličanske tiskovine, kakor »Duševni list«, koledarje, molitvenike itd. Pritjiska s strani Madžarov pa tu ni. Madžari se le preveč zavedajo, da jim ta zadnji slovenski drobci brez vsake zveze s kompaktnim slovenskim ozemljem in s svobodno Jugoslavijo, ni nevaren in da bo v doglednem času docela potonil v njihovem morju.

Tako smo Slovenci tudi tu izgubili v nekaj stoletjih nad 20.000 svojih bratov. Utonili so, kakor marsikje drugod in »naši so le še grobovi«. Bolj močno in kompaktno pa so v šomodski županiji naseljeni Hrvati, ki so združeni najbolj v takozvanem Hrvatskem Prekmurju krog Legrada in Žakanja ter imajo neposredne stike z Medmurjem in hrvatskim Podravjem v Jugoslaviji. Toda tudi usoda hrvatskih Prekmurcev je zapetena. Tudi oni se ne bodo mogli vzdržati madžarskemu pritisku, ki jim odreka vsako nacionalno pravico prav tako kakor porabskim Slovencem.

Za Bož č.

2158

Poznate naše cene? Ako ne, prepričajte se sami, kako je pri nas vse ceno. Prosti ogled. Nikogar se ne sili k nakupu. Prodaja tudi na obroke. Izložbe so ob nedeljah celi dan odprte.

M. JLGGER-JEV SIN
urar in juvelir,
Maribor, Gosposka 15.

Čudaški zdravnik

Londonsko sodišče bo moralo te dni razsoditi v zelo čudnem in zamotanem zapuščinskem procesu. Gre namreč za 50.000 funtov šterlingov nekega učenega čudaka, ki je kljub svojemu bogastvu živel zadnje dni kot prosjak in so njegovo premoženje čisto slučajno našli in sicer šele štiri mesece po njegovi smrti in še to pod zelo čudnimi okoliščinami. In za to premoženje se pravdate sedaj nečak pokojnika dr. Foster ter knjigarnar Elias.

Pokojnik je bil v svojih mladih letih zdravnik. Rodom iz francoske Alzacije, se je preselil v Anglijo in se nastanil v siromašnem delu Londona. V svojih najboljših letih je opustil svojo zdravniško prakso in se bavil kasneje večinoma z alkemijo. Po njegovi smrti so našli v njegovem stanovanju ogromno množino knjig, večinoma v hebrejskem jeziku. Celo vrsta teh knjig se bavi s problemom delanja zlata. Čim bolj se je staral, tem bolj se je zdravnik odtujil od ljudi in je odpustil celo svojega edinega slugo, do čim njegova gospodinja ni smela prekoratiči praga njegovega laboratorija. Hrano je dobival skozi neko odprtino na vratih. Zadnjih pet let pa se zdravnik sploh ni več pokazal iz laboratorija. Gospodinja je nekega dne opazila, da je živež na mizi nedotaknjen. Ko so siloma odprli vrata, so našli starca mrtvega na kupu knjig. Po laboratoriju je bilo vse razmetano. Najprej so mislili, da gre za zločin, preiskava pa je dognala, da je umrl starček naravne smrti. Preiskali so ves laboratorij, da bi našli oporoko, a brez uspeha. Našli so samo nekaj denarja. Pokojnikov nečak dr. Foster je prevzel knjige in jih ponudil knjigarnarju Eliasu, ki jih je kupil za prav nizko ceno. Tri mesece po starčevi smrti pa je našel knjigarnar v svoje veliko presenečenje v neki bibliji veliko množino bankovcev. Posamezne stranice so bile zlepljene, vmes pa so bili bankovci. Knjigarnar se je nato takoj obrnil na dr. Fosterja s predlogom, da si razdelita ta denar. Toda pokojnikov nečak se je postavil na stališče, da je to zapuščina pokojnega zdravnika, ki pripada njemu. Ker pa knjigarnar denarja ni hotel izročiti, je prišlo do pravde in se razsodba sodišča pričakuje z velikim zanimanjem.

Petelnova očala so najboljša!

Tretji vseslovanski zdravniški kongres se bo v smislu sklepa uprave Vseslovanske zdravniške zveze vršil meseca sept. 1930 v Splitu. Kralj Aleksander je prevzel pokroviteljstvo nad kongresom.

AKADEMSKI PLES

4. JANUARJA 1930

DVORANA UNION JONNY-JAZZ

Indijska kultura in njena razdobja

ZA VELIK DEL EVROPEJCEV NEPOZNANA, SE JE RAZVILA V INDIJI ŽE DAVNO PRED KRISTOM MOGOČNA SAMONIKLA KULTURA.

V nemški, pa tudi v drugih svetovnih literaturah je mnogo velikih del, ki se bavijo s književnostjo, velizijo, likovno umetnostjo in filozofijo Indijcev. Vendar dozdaj še ni bilo enotne zgodovine indijske kulture kot rezultata vseh dosedanjih raziskavanj. Nedavno pa je izšla velika, 600 strani obsegajoča nemška knjiga Hermana Götzja pod naslovom »Epohe indijske kulture«, v kateri je zbran ogromen material in ki riše glavne linije kulturnega razvoja Indije.

Götz deli indijsko kulturo na sledeče epohe: antika Indija, do konca Jupta-kulture v 7. stoletju po Kr.; indijski srednji vek do Raiputen-kulture l. 1500; nova doba, doba velikega Mogula, 1500—1800., in končno sočasna Indija. Indijska antika se zopet deli na indo-azijsko in hindu-kulturo. Prva končuje v 3. stoletju pred Kr. začasa cesarjev iz dinastije Maurya. V tem času so azijski osvajevalci že popolnoma asimilirani od dravidskih plemen, ki se odlikujejo z žilavejšo življenjsko silo in plastičnim obutjem.

Doba takozvane hindu-kulture pričanja z grškim uplivom in prodiranjem skitskih plemen s severa. V tej dobi se preobrazuje tudi budizem (od Hinayane do Mahayane), preporajajo se pa tudi hinduistične religije.

Götzova razdelitev razdobj indijske

kulture je precej v nasprotju z dozdajnim pojmovanjem, zlasti v trditvi, da je azijska kultura Indije povsem abstraktna in da se kaže v simbolih, ter da je likovne umetnosti razvil izključno dravidski element.

Indijsko graditeljstvo in plastika prve dobe vse do zaključka Gupta-kulture kaže celotno sliko edinstvenega razvoja, in težko je misliti, da je ta umetnost nastala vsled stapljanja tako različnih elementov. V pogledu na literaturo, filozofijo in verske struje se res pojavlja koncem antike in v početkom srednjega veka neki prelom, zato je ta razdelitev opravičena. Prehod iz srednjega veka v novo dobo in tako viden, ker mohamedanski osvajalci niso indijski kulturi dali nikakšne nove vsebine ali nove oblike, dasi je njihovo vladanje zelo zanimivo in važen činitelj v zgodovinskem razvoju Indije z ozirom na današnje razmere.

Götzova knjiga je zlasti z mnogimi svojimi prevodi iz indijske literature od Vede do junaškega epa Mahabharata, do Togo-vejeve lirike in Ghandijevih manifestov verno zrcalo indijske kulture, političnih dogodkov, socialne strukture, gospodarstva, verskega življenja in običajev, filozofije in znanosti, pesništva in likovne umetnosti.

Svetovni pridelek živil in drugih produktov

LETNA PRODUKCIJA ŽITA. — GOVEDO, KONJI, PRAŠIČI, IN OVCE. — PRODUKCIJA VINA IN PIVA. — OSTALI PRIDELKI.

Človeštvo se neprestano množi. V enem zadnjih člankov smo omenili, da nas je danes na svetu že skoro dve milijardi, da pa se bomo, če ne pride do nepričakovanih katastrof ali motenj, v prihodnjih sto letih še tako namnožili, da nam bo postala zemlja tesna. Dve milijardi ljudi pa je treba tudi vsak dan prehraniti in za to so potrebne ogromne količine živil. Ker pa človek poleg hrane potrebuje tudi obleke in drugega, je vsakoletna svetovna produkcija takih produktov naravnost kolosalna.

Na razpolago so nam podatki iz l. 1927 in iz njih posnemamo, da se je tedaj pridelalo na vsej zemlji 3.785 milijonov meterskih stotov žita, torej skoraj za vsakega prebivalca zemlje po 2 centa. Po vrstah žita pa je bila produkcija sledeča: pšenica in ječmen 1.185 milijonov centov, rž 470, koruza 1.115 in oves 660 milijonov centov. Krompirja smo pridelali 1.920, riža 1.160, sladkornja 242 milijonov centov, piva 172, vina 149 milijonov hl, kave 1360, čaja 670 milijonov kg, tobaka 1.350, bombaža 4.865, konoplje 935, kavčuka 648 in ovčje volne 1.388 milijonov kg. To so vsekakor ogromne številke.

Zelo važna panoga v živilstvu in sploh narodnem gospodarstvu je brez dvoma živinoreja in kar se nje tiče, stoji na prvem mestu Rusija, ki je imela l. 1927 nič manj kot 24,5 milijonov konj, 63 milijonov govejih živin, 16,5 milijonov prašičev in 81,9 milijona ovc. Na drugem mestu je britanska Indija z 2,2 mil. konj, 145,6 mil. govede, le malim številom prašičev in 35,1 milijona ovc. Na tretjem mestu so Zedinjene države, ki so imele 15,3 mil. konj, 57,5 mil. govede, 52,5 mil. prašičev in 41,9 mil. ovc. Slede jim Avstralija, Argentinijska in Brazilija.

Jugoslavija je imela v tem času 1,2 milijona konj, 3,7 mil. govejih živin, 2,8 mil. prašičev in 7,7 mil. ovc.

Žita so pridelale v tem času posamezne države: Zedinjene države 708 mil. centov koruze, 297 mil. pšenice in ječmena, 173 mil. ovs, in 14,9 mil. centov rži. Sovjetska Rusija: 25 mil. q ovs, in 246 mil. q rži. Po količini pridelka slede potem: Kanada, Nemčija, Argentinijska, Francija, Indija, Poljska itd. Jugoslavija je pridelala 19,5 mil. q koruze, 18,1 mil. q pšenice in ječmena, 1,5 mil. q rži in 2,8 mil. q ovs.

Krompirja je l. 1927 pridelala največ Rusija in sicer 495 milijonov centov, Nemčija 376, Poljska 318, Francija 171. Jugoslavija pa je pridelala 9,4 mil. q.

V pridelku vina pa je na prvem mestu Francija, ki ga je pridelala 48 mil. hl, Italija 36, Španija 22, Alžir 8, Portugalska 8, Jugoslavija 2,9 milijona hl.

Glede produkcije piva je na prvem mestu Nemčija z 48 mil. hl, slede pa ji potem Anglija, Belgija, Francija in Češkoslovaška, ki ga producira še vedno 9,7 mil. hl, dočim znaša produkcija Jugoslavije samo 0,9 mil. hl.

Svetovna produkcija, pri kateri naša država sploh še prihaja v poštev, obsega nadalje še sladkor iz pese, tobak, lan in konoplje. Glede produkcije sladkorja je prva Nemčija s 16,6 mil. q, slede pa ji Rusija 12,4, Češkoslovaška 12,3, Zedinjene države 10,9 mil. q. Naša država ga pridelala 0,85 mil. q. Tobaka pridelajo največ Zedinjene države in sicer 562 mil. kg, Rusija 158, nato Japonska, nizozemska Indija, Grška, Filipini, Italija, Turčija, Mandžurija, Madžarsko, Kuba, Portoriko, Nemčija in Jugoslavija, ki ga pridelala 14,8 mil. kg.

Pri proizvodnji riža je prva Indija s 461 mil. q, slede pa Kitajska, Japonska, nizozemska Indija, Francija, Indokina, Siam, Korea, Filipini itd. Kavčuka pridelala največ Malaka, kave Brazilija, čaja Kitajska, bombaža pa Zedinjene države.

Tako ogromne so torej količine živil in najnujnejših potrebščin človeštva in vendar se bojimo, da jih bo že v doglednem času premalo.

Ljudska samopomoč v Mariboru
sprejme za služaj smrti in doživljanje vse zdrave osebe od 1. do 90. leta in toplaca do največ Din 50.000— za podporah. Zahtevajte brezplačno pristopno izjavo

Brezposelnost v Nemčiji silno narašča.

Nne 11. tm. je v Nemčiji znašalo število brezposelnih prehranjevalcev rodin 1.346.000 in je tekom enega tedna njih število naraslo za 100.000 oseb

K „Večeru domače glasbe“ Ljudske univerze

Danes, ko že skoro vsak drugi človek brenka na kitaro in si razni »mojstri« na tem instrumentu ali sličnem E-moll-bastardu, potem ko so ga ponižali do pocestne vlačuge, obešajo brezbrojne spominske vrpce, zato da lažje prikrijejo lastno nezmožnost, je pač razveseljivo, če se ta ali oni inozemski mojster upa v našo sredo — saj so slični večeri, kot je bil v petek dne 13. t. m. v »Apollo« kinu, le redkokdaj dobro obiskani — da nam pokaže malo one stare umetnosti, o kateri je širša javnost le površno podučena. Pa tudi v glasbenih krogih se le prečesto zadovoljujemo z že zastarelim dejstvom, da so se n. pr. tudi Weber, Schubert in Paganini bavili s tem instrumentom, kar naj bi veljalo v gotovi meri igranju na kitaro za opravičilo. Mimogrede bodi omenjeno, da je Weber skomponiral več odličnih komadov za kitaro in klavir; o Schubertu nam je pa znano, da ni bil nikdar toliko premožen, da bi si lahko nabavil lasten glasovir in je večino svojih pesmi koncipiral s pomočjo kitare. Paganini vijoline je pa bil, paradokso rečeno, tudi Paganini mandoline in kitare in nam je zapustil več deloma neobjavljenih duetov, tercetov in kvartetov s kitaro. Bolj znane so nam pač citre, saj imamo tudi pri nas kopico dobrih citrašev, ki propagirajo svojo umetnost med ljudstvom. Petkov koncert, ki ta ga priredila prof. graškega konservatorija g. Riedinger in ga Arenstein, nam je pokazal, kaj se da vse spraviti iz teh navidezno malenkostnih instrumentov. Spored so otvorili dueti na kitaro. Kot prvo točko smo slišali salonsko-pijeso »Le Calme« (tišine vetrov), skladbo francoskega skladatelja Cottin (r. 1864). Izvajanje te skladbe nas Mozartov Menuet, za kar sta žela od danje moči, in naslednji komadi so nam to prepričanje potrdili; tako tipično španski Ferrerov »Bolero« op. 39, dueti nemškega komponista Darra (1811—1866), ki spadajo še dandanes med najboljše dele kitarske literature, dalje Diabellijev »Rondo« za kitaro in klavir; ta se mogoče ni toliko dojmil publike, ker se je zdel našim razvajenim ušesom nekam preverjen. Seveda leži vsa intimnost v skromnosti komada samega; zato je še posebej pohvale vredno klavirsko spremljevanje g. prof. Družoviča, ki je s polnim razumevanjem zadrževal preglasne klavirske glasove. V času, ko se je gojilo skupno igranje na omenjena instrumenta, je boljša kitara razpolagala z močnejšim glasom nego takratni špinetti in kakor so se že imenovali vsi predhodniki sedanje-glasovirja. Sledilo je predvajanje na vijolino (g. Fran Serajnik) in kitaro. Pred vsem sta oba gospoda zelo lepo zaigrala Mozartov Menuet, za kar sta žela od hvaležne publike velik aplavz, ki ga ta večer res ni zmanjkalo. Le škoda, da ni bilo na programu originalnejših komadov za omenjena instrumenta, saj jih v literaturi pač ne manjka.

Konečno nas je prof. Riedinger presenetil z nad vsako kritiko in z vsem občutkom podanimi solokomadi za kitaro. Predaval je po vrsti Carracci-jev »Andante« iz op. 60, Sorrov »Menuet« iz op. 11 in Varijacije o neki Mozartovi temi op. 9. Te varijacije tvorijo sestavni del skoro vsakega kitarskega koncerta. (Klasik Sorr [1780—1839] je za kitaro to, kar je Beethoven za klavir). Mozartovim variacijam je sledila še izborna podana pesem »Musette« iz opere »La Bohème«, s katero se je zaključil prvi del večeri.

Po odmoru so prevzele vodstvo citre. Predvsem sta prijali ušesu obe slovenski narodni, namreč »Po jezeru« in »Vse mine« za citre-solo. Z veliko vnamo smo sledili tudi solom prof. Riedinger-ja. Posebno mojstrsko in z virtuosno bravuro nam je zaigral fantazijo »Senčne slike« in fantazijo iz Wagnerjeve opere »Leteči Holandeec«. Čudno je bilo res, slišati to ubrano množino glasov, ki jih je pričaral mojster iz svojega instrumenta. Briljiral je skoro da še bolj, kot pri izvajanju solotočk na kitari. Kot nekakšen kuriozum je dodal še poskočnico, spominjajočo na mačje glasove, ki jih je dobil s tem, da je podložil strune s papirnim zvitek.

Med poslušalci je vzbudila ta mačja muzika z svojimi disonancami seveda veliko veselosti in smeha. Prof. Riedinger-ja je celi večer vestno in z vso bravuro podpirala z igranjem bodisi na kitari, bodisi na citrah, njegova partnerica ga Arenstein. S ploskanjem in navdušenjem za marib. razmere obilna publika ni štedila in bilo bi želeli, da bi šli poslušat koncert predvsem vsi oni, ki smatrajo naše glasovno šibkejše instrumente za prazen »blembem« in za nevredne resnega upoštevavanja. Vsaj ne bi bil odložil marsikdo svoje citre v kot; tudi bi se mogoče našim »trubadurjem« posvetilo v glavi. Zakaj ima kitara podeljeno tastaturo vzdolž celega vratu.

-d -c-

Sport

Smuški tečaj zimskosportnega odseka SPD Maribor-Ruše

Kakor je bilo že javljeno, priredi zimsko-sportni odsek SPD Maribor-Ruše letos na Pohorju 3 smuške tečaje in sicer:

1. Tečaj za začelnike pri Mariborski koči od 25.—31. decembra, pod vodstvom gg. inž. Rungaldiera in poročnika Ogorcelca.

Vsi, ki se hočejo udeležiti tega tečaja, naj bodo najpozneje 25. t. m. do 17. ure pri Mariborski koči, kjer bosta učitelja pregledala smuško opremo in po številu prijavljenih razdelila prenočišča. Dne 26. t. m. jutraj začne pouk.

Najboljši pristop je iz Hoč, kjer bosta 25. t. m. ob 9. uri pri Lebetu čakala 2 osla in 1 konj radi prenosa prtljage. (Nikdo naj ne pozabi mast za čevlje, rez. nogavice in perilo.)

Celodnevna najboljša oskrba pri Mariborski koči s prenočiščem in kurjavo stane 60 Din. Za dijak (zajuterk, obed, večerjo, prenočišče in kurjavo) 45 Din.

2. Tehnični tečaj za že izvežbane smučarje na Klopnem vrhu pod vodstvom sa-zveznega nastavnika g. Tavčarja od 25. XII.—2. I.

3. Tečaj za tekmovalce na Klopnem vrhu pod vodstvom g. inž. Hansena od 26. XII.—6. I.

Pristojbina za vse tečaje: za člane zim. športnega odseka SPD Maribor - Ruše brezplačno; za člane zim. športnega odseka ostalih podružnic SPD 15 Din; za vse ostale 30 Din.

Vremensko poročilo: 30 cm pršiča na staro zmrznjeno podlogo. Sneži naprej. Smuka izborna.

KARO

OROSKA 19

pravi vir za nakup dobrih čevljev

SK Železnikar.

I. moštvo, rezerva in naraščaj, kakot tudi težkoatleti se pozivajo, da pridejo v nedeljo dne 22. t. m. točno ob 10. dopoldne polnoštevilno na igrišče, kjer se bo vršilo slikanje in važen igralski sestanek. S seboj naj vsakdo prinese kompletno opremo. Istotako se naprošajo vsi gg. odborniki, da se sestanka in slikanja po številno udeležijo. — Tajnik.

Službeno iz MO.

SK Železnikar in SK Ptuj se pozivata, da najkasneje do pondeljka dne 23. t. m. oddata medklubskemu odboru seznam verificiranih igralcev. V nasprotnem primeru se bo postopalo proti obema kluboma. — Tajnik.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 345

Ko se je nekoliko pomiril, je zopet razvil oporoko, ki jo je bil že skoraj čisto zmečkal.

»Poglejmo, če je še kaj zapisanega,« je zamrmral.

In nenadoma je prebledel in zajecjal:

»Diavolo! Diavolo!«

In dodal je:

»Kaj, če bi ne prečital konca? ... Kdo me more prisiliti, da čitam konec? ... Recimo, da mi pade ta papir v ogenj, ravno v trenutku, ko ga hočem prečitati do kraja ... Kaj, hudiča! Ne, ničesar nečem vedeti; ne bom čital konca! ...«

A nesreča je hotela, da ga je medtem prečital. In najsi je zapiral oči še tako, konec je plameuel v ognjenih črkah pred njegovim duhom.

In ta konec je govoril:

»... Ako pride ta papir v roke kakega patri-cija, pesnika, umetnika ... z eno besedo moža-poštenjaka ... ga nočem žaliti s tem, da bi mu po-nujal kaj plačilo ...«

Ako pa najde moje truplo kak tat ali ropar, sem vseeno trdno prepričan, da bo spoštoval poslednjo voljo mrtveca in se zadovoljil z deležem štiri tisoč cekinov, ki mu ga določam ...

In ako najde moje truplo kak siromak, ga po-oblašcam, da si odračuna od zgoraj navedenih vsot petsto cekinov kot odškodnino za svoj trud ...

Kdorkoli bo čital te vrstice, poslednjo voljo umirajočega, rotim ga, naj razdeli vse, kar najde v moji skrinji v Milanu, na dva enaka dela.

En del dobi Roland Kandiano, ki ga je iskati v Benetkah ali pa v soteski Piave, nedaleč od vasi Nervesa.

Drugi del dobi moja hči Leonora, soproga Altierija, generalnega kapitana beneškega.

Sledil je podpis z Dandolovim pečatom in naslovom kot bivšega velikega inkvizitorja beneške republike.

Aretino se je ozrl na mrliča z neizrekljivim očitanjem.

»Zakaj mi je napravil izprva toliko veselje?« je zamrmral.

In zopet je začel hoditi po sobi, a počasi in povešaje oči.

»Vraga,« je premišljal, »to se ne spodobi, da bi se štel za roparja in tatu; delež štirideset srebrnjakov mi torej ni namenjen. Primoran sem priznati, da spadam med pesnike, to je med tiste, ki jih Dandolo noče žaliti s tem, da bi jim ponujal plačilo ...«

S trpkostjo je dodal:

»Žaliti! Žaliti! Jaz bi se dal prav rad razžaliti na tak način!«

Naenkrat pa se je udaril po čelu:

»Toda, per bacco! Med reveže se pa vendar lahko prištevam! ... Saj sem reven? Kdo je večji siromak od mene? ... Poglejmo še enkrat, koliko zapušča svojemu najditelju, ako je ubog ... Zdi se mi, da dvatisoč cekinov? ... Ne, ne ... ah, samo petsto cekinov! ... Ko bi bili vsaj zlati dubloni! ... Oh, Aretino, Aretino, kakšen nesrečnež si ti! Zadovoljiti se boš moral s petsto cekini ... Lep denar, vseeno, to je res!

Če bi prinesel vsak mrtvec toliko, potem se ne branim nobenega, niti če jih začne deževati v mojo hišo.

Nekoliko potolažen je Aretino zapustil mrličev sobo. Pismo, ki mu ga je narekoval rajniki, in njegovo oporoko je skrbno zložil ter spravil v svoj jopič.

Nato se je vrnil v svojo sobo, kjer je s kričanjem in ječanjem priklical Aretinke ter si ukazal napraviti čaj. Perina ga je vprašala, kaj mu je.

»Eh, duša moja. Mnogo mi je in malo,« je odgovoril. »Mislim sem, da imam osemsto tisoč liver, pa jih nimam!«

Ko je popil svoj čaj in si nekoliko pomiril živce, je Aretino poslal vse druge spat; z mnogimi vzdihljaji se je spravil v posteljo in začel preudarjati, kaj mu je storiti.

Predvsem je bilo treba obvestiti gospo Altierijevo o nesreči, ki jo je zadela.

Nato, pobrigati se za Dandolov pogreb, ako generalni kapitan ne prevzame sam te skrbi.

Nato, potovati v Milan in prinesiti tisto skrinjo, iz katere si sme prisvojiti — gorje! — samo petsto cekinov, čeprav je to tudi že majhno premoženje.

In naposled izročiti Rolandu pismo, ki ga je Dandolo narekoval.

Ne zdi se nam nepotrebno, potrditi misel, ki sili bralcu morda nehote v glavo.

Aretinu niti ni prišlo na um, da bi obdržal Dandolovo premoženje zase. Brez ugovora se je uklonil mrtvečevi želji.

Toliko v pohvalo pesnika, čigar ime je toliko opravljano in zasramovano.

Z veseljem smo podčrtali to lepo potezo; dodati pa moramo takoj, da je tista doba, dasi tako silno skeptična, gnala, polna najgrših grehov in bogata vsakovrstnega nasilstva, izkazovala smrti čudno spoštovanje.

Strah pred mrtvimi in vera, da se maščujejo nad živimi, sta igrala veliko vlogo v poštenosti mojstra Aretina.

To potrjujejo besede, ki jih je zamrmral, preden

je zaspal:

»Vraga! Ubogal ga bom do pičice ... nerad bi videl, da bi me hodil vleč za noge.«

XXIX.

Soproga.

Druge jutro je Aretino zarana oblekel polužalno obleko in si pripravil obraz, kakršen je primeren za take prilike, kajti treba je bilo, da opravi prvi del svoje naloge.

Pismo in oporoko je bil vtaknil za podložko svojega jopiča.

»Ali naj omenim gospe vsebino tega papirja?« je premišljal sam pri sebi. »Bog ve, kakšne zmešnjave bi nastale. In nazadnje bi bil nemara jaz vsega kriv. Edino, kar sem obljubil, je to, da izročim Rolandu Kandiano Dandolovo pismo.«

Odhajaje je stopil še enkrat v mrličev sobo, kakor da bi se hotel prepričati, da ni sanjal in da so se vsi čudni dogodilja zadnje noči v resnici zgodili v njegovi hiši.

Dandolo je ležal v isti legi, roka mu je še vedno krčevito stiskala bodalo.

Aretino je ukazal, naj slečejo in umijejo mrtveca, preden pridejo njegovi ljudje ponj, da ga oblečejo v »različno obleko.«

Nato se je napolil v palačo Altieri, kjer je z dolgotrajnim prigovarjanjem dosegel, da so ga pustili h gospe Leonori.

Leonora ... bila prestala strašno noč.

Zadnje očetovo odkritje o vlogi, ki jo je igral Altieri pri Rolandovi aretaciji, je pretlačilo njeno žalost ter jo izpremenilo v »kak zamolkel srd.«

»Altieri bo poginil od moje roke!« je bila dejala Dandolu.

Rekla je to odkritosrčno, mislila je tako in bila trdno odločena, izvršiti svoj načrt.

Kljub temu pa je vedela, da jo mora ta umor ločiti na vekomaj od Rolanda.

Če ji je svetil le še majhen žarek nade, je moral ugasniti takoj, kakor hitro dvigne roko proti Altieriju. Saj bi vse Benetke kričale, da je ubila moža, hoteča se približati ljubimcu.

Leonora je smatrala torej nameravani umor za nepopravljivo ločitev od njega, ki ga je ljubila.

Ali pomeni to, da je gojila še kako nado?

Da, Leonora je obupavala in vendar še upala vzlic svoji nesreči, kljub svojemu obupu!

Kaj je upala? Tega sama ni vedela. Niti, da umre soproga, niti, da Roland izve nekega dne o njeni zvestobi, niti da zasijejo njeni stanoviti ljubezni enkrat še lepi nekdanji dnevi.

Upala je pač, nič več in nič manj; brez upanja bi bila morala umreti.

Hiša v Celju,

dvonadstropna v sredini mesta z velikim skladiščem, trgovsko pisarno in lepim vrtom se proda. Potreben kapital 750.000 Din. Posredovalci izključeni. — Ponudbe pod šifro: »Dobičkanosna hiša« na upravo »Večernika«. 3344

Kabinet,

mebliran, prvo nadstropje in električna luč, poseben vhod oddam samo gospodici. Stritarjeva ulica 5. 3326

Soba v vili pri parku

se takoj odda solidnemu gospodu. Trubarjeva ulica 11 I. 3329

Vulkaniziranje

avtogumija, zračnic, galoš in snežnih čevljev po najnovejšem načinu pri F. Dolenc, Aleksandrova 35, dvorišče. 3327

Profesor brez otrok

išče kompletno 3-sobno stanovanje v mestu in sicer po možnosti za takojšnjo uporabo. Ponudbe na naslov: Jean Lavergne, realka. 3328

Oddam stanovanje,

soba, 2 kabineta in kuhinja in opremljeno sobo. Polzve se v gostilni »Tržaški dvor«, Tržaška c. 44. 3307

Sostanovalec

se prejme na hrano in stanovanje s 1. januarja. Tattenbachova 20, pritličje levo. 3323

Najlepše darilo za kadilce

Je dobra tobačna pipa, ki se dobi v bogati izbiri pri Krabatu, Grajski trg 4, Maribor. 3321

Lepo stanovanje,

2 sobi, kuhinja, predsoba, kopalnica, vrtniček in stranski prostori, se odda s 1. februarjem. Frankopanova 61 I. 3320

Primerno božično darilo!

Železen »Matador« komplet in dobro ohranjen na prodaj. Naslov v upravi. 3340

Lepo opremljeno solnično sobo oddam solidnemu gospodu, Maistrova 3 II. 3336

Sobo opremljeno ali prazno oddam.

Vpraša se pri hišniku. Slovenska ulica št. 12. 3342

Orehe in orehova jedrca

dobite v tovarni bučnega olja I. Hochmüller, Taborska ulica 3277

Zimnice,

otomani, divani, posteljni vložki, afrik, konjska žima in vse predelave v in izven hiše pri J. Mandl, tapetništvo, Gosposka 36. 3257

Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najbolje, najhitreje in najceneje samo pri trdki M. Ilger-ja sin. Maribor Gosposka ulica 15. 1547

Sobo in črkoškanje

izvršuje po cen. hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Krasne pletene obleke

v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor Vetrinjska ulica 17. 2319

Radio aparat

izvrstno delujoč se ugodno proda. Informacije daje iz prijaznosti A. Zorko, Maribor, Aleksandrova 14. 3299

Poceni se proda

radi družinskih razmer lepo majhno posvetilo, ob prometni cesti, oddaljeno 5 minut od mesta, 10 minut od kolodvoza, obstoječe iz 2 hiš, gospodarskih poslopj, zelenjadnega vrta in približno 5 oralov prvovrstnega polja. Naslov v upravi »Večernika«. 3274

V soboto in nedeljo zvečer

domače kolone ter specialno pripravljena divjačina se dobi v Vinskem hramu, kakor tudi izborna vina lastnega pridelka. 3345

Božična darila

nudi najceneje

J. Mulavec

urar

Maribor, Kralja Petra trg 1

Kolesarji pozor!

Zima je tu! Prihaja čas, ko bo treba oddati vaše kolo v popolno oskrbo in shrambo čez zimo.

V istem času se vam nudi prilika, da daste vaše kolo temeljito popraviti. Generalno popravilo z emajlacijo na 180 stopinj vročine potom električne peči, poniklanje ter temeljito očiščenje in brušenje vseh krogličnih ležajev, tako, da postane kolo z malimi izdatki zopet novo. Zadostuje dopisnica, da pridem po kolo na dom. Priporoča se mehanična delavnica Justin Gustlačič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. 3009

Pozor!

Patent posteljni fotel, soliden, praktičen, za vsako sobo uporaben, od 1000 Din naprej pri izumitelju in izdelovalcu B. Jagodič, Rotovski trg 3. 3090

Snežne čevlje,

vulkanizira najceneje in najhitreje »Brzopodplata«, Tattenbachova ul. 14. 3092

Vulkanizacijo

avtogumija, galoš in snežnih čevljev sprejema Franc Terbuč, Glavni trg 4. 3213

»Brzopodplata«,

Tattenbachova 14, obratuje v nedeljo 22. t. m. cel dan. 3316

Fransko vino

lastnega pridelka v zapečatenih steklenicah liter po Din 13, dobite pri Franjež, Gosposka ulica 11 I, desni hodnik. 3311

Sportniki!

Drsalke brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustlačič, Maribor, Tattenbachova ul. 14. 3312

Oddam stanovanje,

soba, 2 kabineta in kuhinja in opremljeno sobo. Alijaževa ul. 5. 3307

IZBORNO SORTIRANO SKLADISCE

galanterije in igrači, hišne in kuhinjske opreme, jedilnega pribora znamke BERNDORF, drobnine in pletenine, smučarske opreme, sanke, drsalke, gramofone in zvočne plošče

priporoča po najnižjih cenah

FRANC KORMANN, MARIBOR

GOSPOSKA ULICA 3

3346

TOVARNIŠKA ZALOGA PERILA IN VOLNENIH PLETENIN

2665

ZATO, PRI NAJVEČJI IZBIRI, IZREDNO
NIZKE CENE.
JOS. KARNIČNIK
MARIBOR, GLAVNI TRG 11

SPECIJALNA ZALOGA SAMOVEZNIC

Ročni kovčki, damske, pisne, šolske in toaletne torbice, denarnice, listnice, nahrbtniki, gamaše itd. so najprimernejša Božična darila.

Velika izbira, vsaka velikost in najceneje

Ivan Kravos, Maribor
Aleksandrova cesta 13. 3107

OKRAS IN SVEČICE

za božična drevesa

Praktična božična darila

najugodnejše v galanterijski
trgovini na debelo in drobno
Drago Rosina, Maribor
Vetrinjska ulica 26 3247

Velika božična prodaja

v Trgovskem domu!

Velikanska izbira! — Čudovito nizke cene! —

Na tisoče različnih ostankov se izpod ceno
prodaja v novem

3339

oddelku „Ljudska oblačilnica“

Elegantni klobuki in športne čevle za gospode!

Najnovejše v veliki izbiri. — Specijalna zaloga prvovrstnih čevljev.
Nepremočljivi, športni in lovski čevlji, kakor tudi čevlji za štrpaci.
M. SCHRAM

trgovina s čevlji in klobuki

Maribor, Aleksandrova c. 11. 3124

Za Božič

nudim po izredno znižanih cenah:

Sukno za zimske plašče
gotove damske plašče
gotove moške suknje
moške obleke

raznovrstne puloverje, vestje,

moško perilo
samoveznice in
razno drugo modno blago.

FRANC MASTEK, MARIBOR

Glavni trg 16 3120

Lesna trgovina

Josip Govedič

Maribor, Prešernova ul. 19

priporoča svojo bogato zalogo
bukovih in mehkih drv, kakor
tudi premog iz Trbovelj ter
iz Zabukovcev.

Nizke cene! Točna postrežba!

Sani, konje za guganje, igračke in druga pri- merna darila

nudi najugodnejše galanterijska trgovina

DRAGO ROSINA

MARIBOR, Vetrinjska ul. 26 3337

Goske, race, purane.

sveže zaklane, priporoča
po nizki ceni za božične
praznike delikatesa
PRINČIČ

nasproti glavnemu kolodvoru

Gramofoni

plošče in vse nasdomestne
dele od najpreprostejših do
najfinjših izvedb, tudi
na obroke dobite pri

Radio Ljubljana - podr. Maribor

(3333) Gosposka ul. 37

**ZEISS
PUNKTAL**
Diplomirani optik
z državnim izpitom
PETELN

MARIBOR, GOSPOSKA 5

3011

Že skoz 20 let!

prodaja najboljšo češko in angleško sukno
za obleke in plašče, volneno
blago, platno, šifon, flanel, o-
deje, preproge, perje in puh itd.
Najnižje cene, točna postrežba!
Blagovolite se prepričati!

I. N. Soštarič

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Exportna hiša „LUNA“

Najcenejši nakup galanterije, vezene, otroških igračk ter pletenine
domačega izdelka

otroške nogavice od	Din 5- naprej
damske nogavice od	Din 7- naprej
moške nogavice (sojni) od	Din 6- naprej
vezene od	Din 1- naprej
čipke od	Din 1- naprej

2864

Pleteni telovniki z rokavi, puloverji, cele obleke, perilo za dame
in gospode, za novorojenčke opreme lastnega izdelka. — Čevlje
za dom, čevlje za telovadbo, otroške čevlje in sandale. Velika
razstava igračk, nakita za božična drevesca, razen tega galije,
snežne čevlje, sanke, vozički za lutke ter gugalni konjčki.

ZA BOŽIČ!

Nudim po najnižjih cenah najfinjši
rum za čaj, pristno domačo slivovko,
punč-ezene in vse vrste likerjev, ka-
kor tudi vinski špirit.

3308

ADALBERT GUSEL, MARIBOR
veležanljarna

Koroška cesta 18. Aleksandrova cesta 39.

Proč

s starimi neracionalnim

RADIO-APARATI

S. J. G. štiricevni aparat s priključkom na omrežje
je najnovejša konstrukcija. Pri tem aparatu so bate-
rije nepotrebne. Sprejema popolnoma čisto, s polnim
glasom in odstranjuje vsako motenje na omrežju. Radi
dobre kvalitete in nizkih cen brezkonkurenčni!
Schwachstrom-Industrie-Gesellschaft

Glavni zastopnik: 3265

J. WIPPLINGER, MARIBOR, Jurčičeva ul. 6.

Prospekti zastoni! Prospekti zastoni!

Za Božič

JOSIP MLINARIČ, Glavni trg 17
Zelo znižane cene v igračkah, hišni in ku-
hinjski opremi. 6 parov damskih nogavic
Din 39-.. 6 parov moških nogavic Din 39-..
Perilni trak bel ali barvan m Din 1-.. Nadalje
6 ovratnikov trdih ali kavčuk Din 18-.. En
poskus in Vi ostanete naš stalen odjemalec.

2086

Pristno slivovko, droženko, brinjevec, konjak, rum, vse vrste likerjev, sadnih sokov, špirta, vinskega kisa, ezenč-
nega kisa, čaj v zavitkih in odprt. Glavna zaloga oranžade, limonade, konjaka i. t. d. od tvrdke „Patria“. Zagreb.

3038

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9

Na drobno!

TOVARNA ZA IZDELOVANJE LIKERJEV, DEZERTNIH VIN IN SIRUPOV.

Na debelo!

Nizke božične cene!

Raglane za gospode iz double-a

Din 600⁰⁰

Din 700⁰⁰

Din 800⁰⁰

Moderne

črne zimske suknje za gospode

Jutranji sakoji in pyjame

Veletrgovina

3813

H. J. TURAD, MARIBOR

Vinotoč v Peklu

toči prvovrstna stara in nova vina
od 10⁰⁰ — do 15⁰⁰ — Din

3342

Priporoča se: **Andrej Janžekovič**

ODOL

Kalodont, Clorodont, Pebeco i. t. d. nudi

najugodnejše

in kupi ODOL steklenice.

Galanterijska trgovina

Drago ROSINA

Vetrinjska ulica št. 26

Zahvala.

Dolžnost me veže zahvaliti se javno

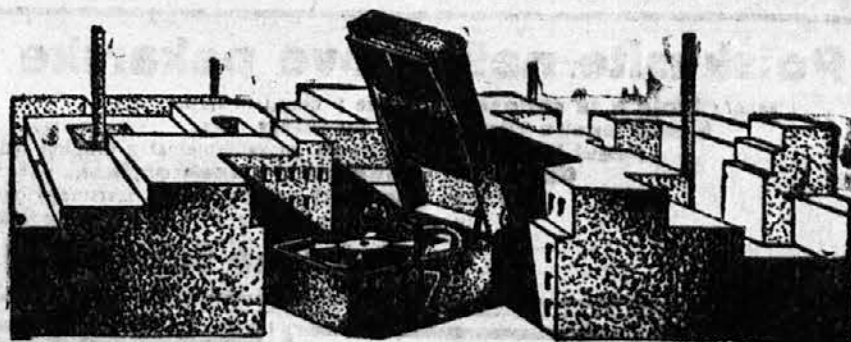
Trgovski samopomoči v Mariboru

za točno izplačilo izdatne podpore kot posmrtnino za mojim umrlim možem. 3330

Priporočam pristop k tej naši kulturni dobrodelni instituciji vsem trgovcem in drugim stanovom.

MARIBOR, den 20. decembra 1929.

JOŽEFA BALON.

Nudi Vam v lastni prodajalni

(v novih Scherbaumovih paviljonih na Aleksandrovi cesti)

Violine od Din 95⁰⁰ dalje Gramofone od Din 345⁰⁰ dalje
Mandoline 136⁰⁰ Ročne harmonike 85⁰⁰ :
Gitare 207⁰⁰ Kromatične harmonike 1590⁰⁰ :

in vse ostale glasbene instrumente po izredno nizkih cenah

MEINEL & HEROLD

VII TOVARNA GLASBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK

Interesenti izven Maribora zahtevajte katalog pod naslovom: Maribor št. 163

Izvršuje vsa popravila

Velika zaloga plošč

Gramofone in plošče

nudi po tovarniških cenah

A. Zorko, Maribor

Aleksandrova cesta 14

Najpripravnije da-

rilo za Božič

Živi karpi,

in lini se dobijo
dnevno po naj-
nižji ceni pri trdkl

Ferdinand Greiner

Maribor, Gosposka ul. 2

Izvanredna ponudba. 3099

Za deževni letni čas priporočamo, da si nabavite

kožno pelerino za dež

(H. G. O. V.) tehtja samo 110 gramov, imitacija ribje kože Imm. Odlično se je ta pelerina izkazala, ker ne prepušča mokrotole, je komodno zložitiva, kakor majhna žepna beležnica, ki se jo nosi vedno lahko s seboj, ter je nadvse trpežna. Zelo priporočljiva za dame in gospode (tudi za otroke) v dežju in snegu, za izlete in sport.

Raklamna cena s posebno kapuco in etuljam samo 70⁰⁰ — Din franko, zacinjenjena, poslana po poštne povzetju. 2 kosa 138⁰⁰ — Din. Razpošlji A. MARIK, export, PRAHA XII. Londýnska 57. (Ce ne bi ugajala, jamčim zameno.) Naslov natančno napisati.

Dr. Schaefer³⁰⁰¹ epilepsani

proti božjasti, krčem in omotici so se skozi dobo 15 let najbolj obnesli. Dnevno nova priznanja. Podrobnejša navodila in razpošiljanje izvršuje **lekarna sv. Stefana Mr. M. Fister, Odjek III.**

RADIO omogočen vsakomur!

V PROPAGANDNE SVRHE ODDA RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA V LJUBLJANI za čas od 15. decembra 1929 do 15. januarja 1930 po izrednih cenah in izrednih plačilnih pogojih naslednje aparate:

- 35 troelektronskih aparatov z avdijonom in dvema nizkima frekvencama, aparat za sprejem inozemstva, z elektronskimi, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 60 v, finim zvočnikom ter antenskim materialom za Din 183.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 145.—
- 25 troelektronskih aparatov »INGELEN« za kratke, normalne in dolge valove, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 120 V, finim zvočnikom ter antenskim materialom za Din 215.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 200.—
- 10 sedemelektronskih aparatov »INGELEN« L 7, z okvirno anteno, akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 V, dvojne kapacitete, mrežno baterijo ter zvočnikom Bled, za Din 1054.— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 400.—

Oglejte si te aparate v naši podružnici v Mariboru, Gosposka 37, kjer dobite tudi vsa potrebna polasnila. 3335

„Radio Ljubljana“, podružnica Maribor

Gosposka ulica 37, telefon št. 2751.

Božiček želi vesele božične praznike!

Razveseliti hoče velike in male, zato prinaša najmodernejše in praktične pletenine za

ma'le:

lepe telovnike Din 70.—, 46.—,
puloverje Din 75.—,
sviterje Din 85.—, 36.—,
jopiče Din 110.—,
pletene obleke Din 150.—, 58.—,
Bleyletelovnike

dame:

tope, volnene telovnike Din 76.—,
telovnike z ovrtnikom Din 175.—, 105.—,
Intarsia-telovnike in puloverje,
moderne pletene kostume
Din 340.—, 380.—, 450.—,
garniture za sankanje Din 395.—,
trikot hlače Din 65.—, 34.—.

gospode:

telovnike iz čiste volne Din 140.—, 105.—,
štrpacne puloverje Din 185.—, 110.—,
moderne šale Din 70.—, 50.—, 45.—,
majice in hlače Din 65.—, 36.—,
gamaše Din 54.—, 45.—, 36.—,
kravate, nogavice, naramnice.

Dalje še toplo spodnje perilo, nogavice in rokavice, lepe žepne robce in še mnogo drugega, vse dobro in ceneno pri

C. BÜDEFELDT, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 4-6

Poiskusite naše nove pekarske specialitete

kakor: Stole a la cokosette, sijajne v okusu in trajne

Samostanske rogličke iz francoskega testa

Pravi tirolski sadni kruh (ni za zamenjati z drugimi izdelki) v vsaki velikosti, trajen

Gastolinski prepečenec v vseh oblikah, izvisno čajno pecivo, veselje vsake gospodinjice

Pravi opatijski prepečenec, izvrstnega okusa

in naši vsestransko znani in priljubljeni orehovi roglički, požunjski upognjeni in vinske palčice, venčasti kolači itd.

Pekarna Schmid, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Preprodajalci popust!
Pošilja se na vse strani!

Turisti,
Smučarji,
Drsalci,
Delavci,
ne pozabite

si pred nakupom obuvala
za božične praznike
ogledati bogato zalogo

„DOKO ČEVLJEV“

garantirano ročno delo pri trdki

V. BLATNIK, MARIBOR

v novi zgradbi Vlahoviča

Meljska cesta št. 2.

3334

Najlepše in najprimernejše darilo za Božič bi bil

COLUMBIA-GRAMOFON

ali

COLUMBIA PLOSCE

dobi se jih pri

„JUGU“ D. Z. O. Z.

TATTENBACHOVA ULICA 14.

Pri gramofonski godbi imamo šele tedaj užitek, ako igramo s **Columbia ploščami na Columbia gramofonu.**

3314

Obiščite takoj novo otvoreno

**TRGOVINO
Z BONBONJERAMI**

**ALEKSANDROVA CESTA 40
V NOVI ZGRADBI VLAHOVIČA**

kjer dobite okraske za božično drevo od 30 para do Din 3.— Bonbonjere od Din 10.— do 100.—. Igračke iz čokolade od Din 15.— do 18.—, čokoladne bonbone v stanjolu po reklamni ceni 10 dkg za Din 5.—, vsakovrstno čokolado od najpreprostejše do najfinejše. Ne bo Vam žal in Vam bo trud poplačan, ako nas obiščete. Ne siliimo Vas k nakupu. Hočemo samo pokazati publiki našo bogato zalogo. Ako hočete imeti Vaše božično drevo bogato, okusno in poceni okrašeno, pohitite takoj v

3267

KONFISERIJO

„FLORA“

MARIBOR, ALEKSANDROVA 40

ki je samo minuto oddaljena od gl. kolodvora.

NIMA SMISLA potrošiti ves denar za nakup

BOŽIČNIH DARIL

ker nekaj mora tudi ostati za priboljšek. -- Pomnite, da Vam nudi trdka

L. ORNIK, MARIBOR, KOROŠKA 9

JAKO UGODNE PLAČILNE OLAJŠAVE

pri nakupu vseh oblačilnih predmetov, kakor tudi manufakturnega blaga v splošnem. Znano je, da so le praktična darila učinkovita.

Ženka bode gotovo vsa srečna, ako dobi kos finega šifona ali drugega platna. Prikupite se ji tudi z eno lepo namizno kavino garnituro. Prav hvaležna Vam bo tudi za kakšen okusen džemper ali krzneni ovratnik (»Collier«). Razveselile jo bodo galoše, snežni čevlji, nogavice i. t. d.

3242

Možek pa tudi ne bo godrnjal, če bo našel svojo suknjo okrašeno z enim lepim krznenim ovratnikom ali pa, če bo zagledal pod drevescem lep pulover, tucat robcev, več modnih srajc, kravate i. t. d.

NE ODLAŠAJTE, KER SEDAJ JE RAVNO NAJLEPŠA IZBIRA!!

Primerna božična darila

Aleksandrova cesta 15

Pohištvo, preproge, posteljnine, zavese, preginjala, posteljne garniture, namizni prti, linoleum

Velika izbira v vseh cenah!

3245

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Centrala: LJUBLJANA Podružnica: MARIBOR, Slomškov trg 3

Sprejema: Vloge na knjižice in tekoči račun in jih obrestuje brez odpovedi po 6%, proti

trimesečni odpovedi po 7½% **brez odbitka rentnega davka.** Jamstvo za

vse vloge presega večkratno vrednost vlog, iz česar je razvidno, da je denar

pri zadrugi popolnoma varno naložen. **Daje:** Posojila na

knjižbo, proti poroštvo, zastavi premičnin in vred-

nostnih papirjev ter dovoljuje kredite v

tekočem računu pod najugod-

nejšimi pogoji.

3167

Stanje vlog: Din 30.000.000— Rezervni zaklad: Din 500.000—